

Oglas, priposlana itd. takaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglas itd. šalju, se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kad naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbliža pošta predbrojnika.

Tho list na vrijeme ne prima, neka to javi odpravnicu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvane napiše »Reklamacija«.

Čakovnog računa br. 847.249
Telefon tiskare broj 32.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarSKI i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog utorka i petka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 3 na godinu ili K 6—, odn. 3— na pol godine.

Izvan carevine više poštarina; plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. kofu u Puli, toli izvan ista.

Uredništvo se nalazi u ulici Gintila br. 5 te prima stranke svim nedjelje i svake svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gjiivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Istarski sabor.

6. sjednica obdržavana u Kopru dne 14. septembra 1901.

Predsjedna dr. Campitelli, prisutno je 27 zastupnika, vladu zastupa namj. savjetnik Fabiani. Na galerijah je malo ljudi, osobito na gospodskoj. „Uljudnih gospodja“ neima ni jedne. Na njoj neima ni talijanskoga popa Arzića, ili kako se zove, onoga, koji je inače na njoj među najveće bunitelje spadao. Preselio se je na novinarski stol, zeleno pokriven, nalazeći se na pučkoj galeriji. Sjedi uz „Piccolo“ voga izvjestitelja. Neznamo, za koje ima novine izvjestiti. Malo piše, više se kreće i smije kao jopac.

Sašalnica sa Mac-Kinley-em.

Predsjednik, otvoriv sjednicu, spominje smrt predsjednika saveznih sjeveroamerikanskih država Mac-Kinley-a. Odsudjuje najostrije žvinko nedjelje, kojemu je žrtvom pao, nedjelje, kojim se požiže na život vladajućih muževa. Izriče sažalje, i poziva sabor da se u znak istoga sa svojih sjedala digne, što sabor i čini.

Čitanje zapisnika.

Saborski tajnici čitaju zapisnike 4. i 5. sjednice, koji se bez opazke odobravaju. Napadno je, da tajnici čitaju te zapisnike tiho liho, tako da se jedva zna da čitaju. Isto tako tiho govori i čita predsjednik. Za njega nije toliko čudo, jer da su ga u vrijeme saborskih praznika njegdje u Italiji operirali.

Priobtenja.

Predsjednik čita razna priobtenja. Spominje njeke molbe, i njeke osnove, koje da pripravlja zemaljski odbor. Među timi osnovu za obćinske lječnice, za ustrojenje mjestatehničkoga pristava kod zemaljskoga građevnoga odjela, i za uredjenje Mirne ili Kvjeta. Spominje također, da promjene

PODLISTAK.

S kojih razloga gube mnoga djeca volju za nauku, a po dovršetku nar. škole zanemare knjigu i daljnju obrazbu. Kako da se tome doskoči?

Piše: Veljko.
(Nastavak).

A moglo bi se jošte nabaviti i drugih knjiga, što ih naše zaslužne knjižare svake godine liep broj izdavaju. I eto u par godina liepi broj knjiga. Eto pouke! No te knjige nek se nedaju čitati samo onima, koji su uplatili, nego i onima, koji bi rado čitali i dali tih kukavnih 40 para, ali im sredstva ni toga nedopuštaju. To bi se dakako sve dalo polučiti samo-uz dobru volju, a ništa pod mora, jer naš seljak uvijek se boji onoga što mora. No i u svakoj kući, koja imade nekoliko djece, koja polaze školu, moglo bi biti knjiga. Evo kako! Na koncu školske godine nagraduju se bolji učenici knjižicama. Ali time se niipošto ne slažemo, da se u školi nadaruje samo takve uč-

predložene glade vjeresijskoga zavoda nisu dobile previše sankcije. Isto tako je c. kr. vlada vratila nepotvrđen zaključak većine sabora, po kojem bi se imalo povisiti namet na potrošarinu za 25 po sto povrh 100 po sto dosadanjih: S tim u savezu stoji po mišljenju većine povisjenje učiteljskih plaća. Pošto nije potvrdjeno povisjenje nameta na potrošarinu, vele, nije zemaljski odbor mogao već sa 1. septembrom t. g. povisiti učiteljskih plaća, kako je to sabor u svojoj sjednici 2. augusta odlučio. A mogao je, da je htjeo, al bi morao skrećti razne nepotrebne troškove.

Za pravedan postupak poreznik oblasti.

Radi elementarnih nezgoda ima se odpisavati poreznikom poreze. Porezne oblasti odpisuju jih samo onim posjednikom, koji su u tabularnih knjigah redovito kao gospodari uneseni. Koji nisu, a takovih je s raznih uzroka po Istri mnogo, lim se porez neodpisuje, makar bili po tući ili inače još jače oškodjeni. Za plaćenje poreza jih porezne oblasti poznaju kao gospodare, za odpis poreza neče da jih poznaju. Zast. T o m a s i i drugovi pitaju ministra financija, da li je voljan na kraj stali tomu nepravednom postupku.

Radi broja djece kod pojedinih škola.

Zast. dr. Dinko Trinajstić i drugovi upravljaju upit na ministra bogostovja i nastave, da li je voljan naložiti c. kr. zemaljskomu školskom vieću, da u svojih školskih izvještajih izvješćuje, koliko je djece u svakoj pojedinoj školi u pokrajini. To je nužno, jer ima na nekih školah u razmjeru sa učitelji premlode djece u drugih preveć. To se slaže i sa zahtjevom većine, postavljenim prije koju godinu.

Za pomoć Krasici.

Dr. Matko Trinajstić i drugovi pozivaju sa prešnim predlozi na c. kr.

vladu i na zemaljski odbor, da priskoče u pomoć stanovnikom Krasice na Bujšćini, potučenim od tuče dne 12. jula 1901. Za nje se u obće nitko nebrine. Neimaju ni ceste, ni lječnika, ni babilice, suša jih je oškodila četiri godine uzastopce, a sad eto i tuča. Pomoć je nužna. Talijanska škola, koju su njim oblasti narinule premda u hrvatskoga jezika, nemože jih nahraniti. Pače od nje nemogu imati ni one koristi, koju bi inače imali da se u njoj podučaje u jeziku puka.

Bennatu poš nos.

Vladin zastupnik odgovorio je na interpelaciju dra. Bennata i drugova radi razpisa natječaja za šumske čuvare. Veli, da je u Pogradskom kotaru i na kvarnerskih otocih potrebit šumskim čuvarom poglavitno slovenski odnosno hrvatski jezik, jer pučanstvo govori pretežno, ako ne izključivo taj jezik. Razpis natječaja, kakav je posljednji, obavija se već od davnih vremena, i neima razloga da se to ni u buduće promjeni.

Razni obračuni.

Na dnevnom redu su obračuni zaklada ili fondova: njekad benećanskih bratovščina, uloženi novaca, vatrogasaca, jubilarne Franja Josipa I., mirovina zemaljskih činovnika, poljudjelske, te školske i pokrajinske. Ob ovih dvih posljednjih za godine 1899., ob ostalih za godine 1899. i 1900.

Kod prve točke dnevnoga reda izjavio je dr. Dinko Trinajstić, obzirom na nju i na sve ostale, po prilici ovo: Zemaljski odbor postupa nepravedno, nezakonito, pristrano, na zator Hrvata i Slovenaca Istre i na potalijančenje iste. Članovi financialnoga saborskoga odbora imadu ista načela, koja i članovi zemaljskoga odbora i zemaljski kapetan. Članovi saborske manjine nisu birani ni u financijalni ni u jedan drugi odbor, što se nedogađja nigdje na svijetu, nigdje među

nešto višimi, boljimi, a slabije učenike kao sebi predloženi i ne jednaki. A što će biti s ovim drugima? Ne će li se onda u njihovom srecu poroditi zavist prema prvima, ili čak malodusje, a mnogi će od njih izgubiti uhvanje i pravdoljublje u svogu učitelja, kad bude uvidio, da ma koliko se on trudio, nije mogao da zadovolji njegovim zahtjevima, da zasluži i on tu nagradu — njegov je trud ostao neplaćen! I time ćemo dati povoda lukavosti, oholosti, malodusju ili podlosti, a to ubija dobar školski duh, koji treba da u njoj gospoduje! Da tomu izbjegnemo, najpravednije će biti, ako nagradimo svu djecu jednako. Tako ćemo uktonuti sve te pogriješke, ali bi ujedno i nagrade prestale biti nagradama, te bi to bila neka uspomena. Jasno će po tome biti, da tu ne ćemo djeci podavati skupocjenjenih književnih djela, (tome ne bi obćina mogla da nasmaže toliko novaca), već bi se zadovoljavalo „pučkim knjižicama“. A osim toga pruža se prilika, da se tom zgodom, uz dosta popusta, naruču za djecu i drugih knjižica kod knjižara. No pa i osim „pučke knjige“ imade i

ustavnimi i civiliziranimi ljudmi. Meni ni mojim drugovom nije dana prilika, da uzmem uvid u račune. Mi ćemo iz navedenih razloga glasovati protiv predloženim obračunom, prosvjedujuć najodlučnije proti istim.

I tako su naši zastupnici učinili.

Osim obćenitih razloga, koje je naveo u ime saborske manjine dr. Dinko Trinajstić, naveli su još posebne razloge kod dvih točaka dr. Matko Trinajstić i Matko Mandić.

Dr. Matko Trinajstić kod obračuna jubilarne zaklade Franja Josipa I. progovorio je ovako: Visoki sabore!

Bivši pruski financijalni ministar dr. Mi-quel, koji je pred malo dana umro, rekao je prigodom razprave o računih središnje zadružne blagajne: mi moramo nastojati, da po cijeloj Njemačkoj bude svaka obćina imala svoju zajmovnu zadrugu. Ako je tko bio ovlašten, da što takva reče, to je bez sumnje bio on, ministar zemlje, gdje su Raiffeiseni i Schultre-Delitschi napravili čudesa, ustrajajuć i šireć zajmavnice ili posujilnice, kojima se podiglo blagostanje i samosvjest u krajevih, gdje je prije vladala velika nevolja i bieda.

Prispodabljujuć stanje njemačkoga kmeta u ono doba, kad su se počele zajmavnice ustrojili, sa jdnim stanjem našega kmeta u Istri, i videć, kakve su uspjehe slavile posujilnice i ondje i u krajevih nama bližih, ljudi naše stranke su začeli i izveli misao, da je počmu i u Istri ustrajati. I zbija jesu bili Hrvati i Slovenci oni, koji su ustrojili prvu zajmavicu u Istri i to baš u ovom gradu, gdje danas zborujemo. Danas imamo u našoj pokrajini 16 slovenskih i hrvatskih zajmavnih zadruga, osim drugih gospodarstvenih društva. Sve te i još jednu talijansku za talijanske kmetove ustrojili su ili kod ustrojenja sudjelovali baš članovi ove saborske manjine te su još i danas netko

drugih, koje su malo ili ništa skuplje od njih. Na taj način imala bi obitelj, kad bi joj svršilo troje četvero djece školu 18, dotično 24 knjižice, a to je već dovoljno za osnutak.

Nego preporučio bih još nešto mojim cijenjenim čitateljicama i čitateljima. Svaki je od vas jamačno kumovao sad bilo na sv. krštenju ili potvrdi, i vi ste prije ili kasnije nadarili to vaše kumče darom, ili uspomenu! A zar nješto da ste ga nadarili stvarju, bilo ma kakvom, ne može da slučajno izdezne bez traga, ili što slična? A onda? Nema više uspomene! Ne bi li dakle dobro bilo kad bi te mu mjesto toga dara podarili nešto drugo, što mu nitko oteći neće, a niti isceznuti? Upišite ga kao doživotna člana u književno društvo „Sv. Jeronimsko“, u vi bogaliji u „Maticu“; on će tada primati od vas, ne samo jedan dar, nego će ga primati svake godine, svake godine sjećati će se Vas i onoga sretnoga trenutka.

Time ćete polučiti dvostruku svrhu: u prvom redu pribavljati mu zdrave duševne hrane, a s druge strane pripomagati će te liepu knjigu. (Konac slični.)

komu mogao više rugati, Vi meni za nos ili ja Vam) svakomu preko svoga okružja. Neprištini citate li neka sude... sudče Antoné, sudče Antoné, u čigove ste se Vi ruke dao!!

Ono, što dakle spominjete moj dugi nos; ono, što mi podmičete zlobu i nepravist; ono, što Vi krivo sudite, da se ja osvrćem na obćinsko zastupstvo, na obćinski upravu... ono, što mi velite, da je moja glava vršasta; ono, što me kle-

vetate, da bi ja rad da Vi sa zastupstvom plešete po sviranju mojih dipla... to Vam sve prašćam od srca, jer i Bog prašćam nam...

Ali bilo je potrebno, da Vam odgovorim na obranu moga poštenja, a na dokaz malenkosti onih, koji Vas okružuju. Sa stovanjem i pozdravom

Miho Mužina,
plovčan.
Dubaiica, 29. augusta 1901.

Priposlano.

Umeljeni, pribećujemo sliedeću izjavu, koju donasamo na odgovornost podpisanoga:

Io ho tacinto finora ed avrei tacinto per sempre su quello che i giornali liberali e massonici di Roma, quali la „Tribuna“, la „Patria“, la „Capitale“, il „Capitan Fracassa“ scrivono di me ora prete ed ora frate nel solo caso di S. Girolamo dei Schiavoni. Anzi facendo dei commenti sulle esagerazioni madornali e basse calunnie lanciate sulla mia povera persona, io ne rideva con i miei amici e quasi mi gloriava di essere senza mio merito compreso nello stesso numero in cui vi entrava ed il Papa e l'ambasciatore austriaco ed i vescovi croati, Strossmayer e Stadler, ed il rettore del Collegio Dr. Pazman, contro i quali si comitalavano e vomitavano tuttora ingiurie e villanie. Ma dopo che negli uffici dell' „Osservatore Romano“ lessi alla sfuggita il „Dalmata“ di Zara, mio antico conoscente, che riproduceva in sunto la cronaca non so se della „Tribuna“ o della „Patria“, ove si diceva, che io fra le mie proteste ai violenti usurpatori pseudo-dalmati, avea lanciato la maledizione — „io vi maledico“ — e come per questo il Podestà di Cherso, mia patria, Dr. Petris e quello di Lussignico, ove son ben noto, se non sbagliò Podestà Vidulich, manifestando la più illegittima indignazione protestano contro me plaudendo all'Alačević ed altri „Dalmati“, il mio dovere e la mia coscienza di Sacerdote e di Predicatore mi impongono di parlare. È vero, verissimo, che dopo aver parlato con il dr. Pazman, da cui m'impedivano che entrassi assieme al nobile giovane ed amico signor conte Francesco Salimei, guardia nobile del Papa, presentatosi alla porta del salone ove si erano insediati l'Alačević e compagnia, io colla mia solita franchezza e colla mia voce robusta esclamai: „Io a nome del Quarnero e dell'Istria croata protesto contro la vostra violenta usurpazione“. Ma nè allora nè il giorno seguente pronunzai mai — vi maledico — o simile espressione, in cui al dire del „Dalmata“ vi entrasse maledizione contro i Dalmati in nome dell'Istria. Quale predicatore io ho sempre benedetto ed i miei Chersini ed i Lussignani dell'uno o dell'altro partito e ne chiamai in testimonianza il nobile conte Salimei e lo stesso Dr. Pazman, perchè facoltà di benedire ce l'ho, ma di maledire non l'ho mai avuto. E quindi, siccome il „Dalmata“ vien letto ed a Zara e nelle città della Dalmazia, io ho predicato, tanto in croato che in italiano, che cioè in Travi, Spalato, Ragusa, Cattaro, Perastu, Dobrota, Metula, Comisa, Pago, e poi anche a Fiume, Curzola, Arbe, Veglia, Lussignico e Cherso, mia patria, per il decoro del mio carattere Sacerdotale, e Missionario, io dichiaro solennemente, che l'affare della maledizione non è altro, che un'infame calunnia, inventata di sana pianta da giornali liberali e massonici di Roma (così teneri del Papa e del Clero) e proprio pubblicamente il sig. Pierotti, Bonavia e Dobričić, presenti alla scena e con cui ebbi il dibattito il giorno 30, ed il 31, se, non erro, se hanno briciolo di onestà e di volentieri smentire, se io abbia sotto, niuno aspetto ed in nessun modo pronunziata, la parola o il senso di maledizione. E se per la mia protesta, sione dell'Istituto di S. Girolamo dei Schiavoni“ per parte di alcuni Dalmati,

Muđao sam do sada, a muđao bi bio i unapried ob onom što pišu rimske liberalne i slobodnozidarske novine, kao: „Tribuna“, „Patria“, „Capitale“, „Capitan Fracassa“; o meni sad popu sad fratu u poznatom dogodjaju slovinakoga sv. Jeronima. Dapače, razgovarajuć se o sličnim prečervanjima i nizkim klevetama, nabaceniim na moju stromasnu osobu, ja sam se s mojim prijateljima samo smijao te sam se skoro uznio, videći se bez moje zasluge postavljenim u isti red, u kojemu se nahodi i Papa, i austrijski poklisar, i hrvatski biskupi Strossmayer i Stadler te rektor zavoda dr. Pazman, proti kojim se rigalo i još se riga, uprijeđe i pogrdje. Ali nakon toga, što u uredništvu lista „L'Osservatore romano“, površap pročitah zadarski list „Dalmata“, [moje staro poznanstvo, koji je prenio u kratko, nezapam da li iz „Tribune“ ili iz „Patrie“ viest, da sam ja, prosvjedujući proti silovitim nazovi-dalmatinskim otmicarima izrekao prokletstvo — ja Vas proklinjem — i da su zato creski načelnik, načelnik moga rod-noga mjesta — dr. Petris, i načelnik Malog Sela, u komu sam dobro znao, ako se nevaram dr. Vidulich, obuzeti najneprirodnijim gnjevom, prosvjedovali proti meni čestitajući Alačeviću i drugim „Dalmatincima“, dužnost moja i savjesti svećenika i propovjednika nalažu mi, da progovorim.

Nepobitna je istina, da sam poslije razgovora sa drom. Pazmanom, kojemu kratije ulazak, meni i plemenitomu mladici i prijatelju momu gosp. grofu Frazu Salimei, plemićkom strožaru papinom, pristupio na vrata dvorane, koju su bili zaposjeli Alačević i družina, mojom običnom otvorenosću i jakim glasom uskliknuo: „Ja prosvjedujem u ime kvarnera i hrvatske Istre proti vašoj nasilnoj otmicini“. Ali neizrekoh ni onda, ni sutra dan ni nikada — ja vas proklinjem — ili sličan izraz, u kojemu bi po viesti „Dalmate“ bilo prokletstvo u ime Istre proti Dalmatincima. Kao propovjednik ja sam blagosiljao i moje Cresane i Lušinjane jedne i druge stranke, a pozivljim za svjedoka plemenitoga grofa Salimei i samoga dra. Pazmana, jer-ja imamem oblast, da blagosiljajem, ali da proklinjem to nisam nikada imao, a budući da je „Dalmata“ „Šitan u Zadru i u gradovima dalmatinskim, gdje sam ja i hrvatski i talijanski propovjedao u Trogiru, Splitu, Dubrovniku, Kotoru, Prčanju, Perastu, Dobroti, Mulu, Komizi, Pagu pak i na Rieči, Korčuli, Rabu, Krku, Malom Selu i Cresu, — domovini mojoj, — radi dostojanstva moga svećenikoga i misionarskoga značaja, svečano izjavljujem, da viest o prokletstvu nije drugo nego podla kleveta, posve izmišljena od liberalnih i slobodnozidarskih rimskih novina (koje tako jako ljube Papu i svećenstvo) te ovim javno pozivljem gg. Pierotti, Bonavia i Dobričić, koji su prisustvovali činu i s kojima sam se pravdao, ako se ne varam, još dne 30. i 31., ako imaju i mrvu poštenja neka izjave, da li sam ja ikako i ikada izustio rieč ili smisao prokletstva. Ako su pak radi mojeg ovrišenom sa strane nekoliko dalmatinaca, nastanjenih u Rimu, prosvjedovali opet

residenti a Roma, protestarono nel loro modo di vedere il Podestà di Lussignico „Vidulich“ e di Cherso „Dr. Petris, io pure, che credo, qual figlio del popolo croato e suddito austriaco avere almeno eguale diritto ad essi, in nome della mia patria, la cui grande maggioranza è croata ed ove tanto il Moise che il Chersick ed il Petris erano una colla croati, o se vogliono, slavi ed illirici, in nome della mia dilettata Cherso, anituito cattolica ed assequentissima al gran Papa Leone XIII, il vero Padre del popolo, anche una volta quale Istriano croato mi unisco alla Dalmazia tutta ed a tutta la nazione croata che popola le nostre contrade per protestare altamente alla violenta ed iniqua usurpazione dei pretosi Dalmati italiani, cui l'Italia stessa, onesta e leale, e con essa gli onesti ed il mondo intero, condanna quale atto, per lo meno, incivile ed indegno di gente che appella all'avita coltura e che pretende scorrà nelle sue vene il gentil sangue latino“.

Roma, li 7 Settembre 1901.
Fr. Stefano Ma. Ivančić,
Proc. Gen.le del 3. O. Reg. S. Francesco.

na njihov način načelnici malozelaki Vidulich i creski dr. Petris, drzim takodjer i ja, kao sin hrvatskoga naroda i austrijski podanik, da imam barem pravo kao i oni, da se u ime moga zavičaja, gdje je hrvatska većina i gdje su takodjer Moisé i Keršići i Petrići bili jednoč Hrvati, ili ako im je draže, Slovinci ili Ilirci, da se u ime moga ljubljenskoga Cresu, u prvom redu katoličkog i velikom Papi Lavu XIII., pravom otcu naroda, odanog grada, da se jednoč kao istarski Hrvat pridrožim cijeloj Dalmaciji i svemu hrvatskomu narodu, koji je napućio naše krajeve prosvjedujući glasno proti nasilju i podlozi otmicini nazovi-Dalmatinskih Talijana, kako: cijela poštena i pravdna Italija, a s njome svi poštjeni ljudi i cijeli svijet osudjujuć onaj divljacki čin, nedostojan čeljadi, koja se poziva na djedovsku uljudbu i koja bi htjela da joj u žilama tebe „plemenita latinata krv“.

Rim, dne 7. septembra 1901.
Br. Stjepan M. Ivančić,
Gener. Prot. 3-eg vjer. reda Sv. Fran.

Javna zahvala.

Čast mi je, da se najlaskavije zahvalim liečniku gradjanke bolnice u Puli g. dr. Antičeviću, kao što i liečniku c. i kr. raine morn. u Puli g. dr. Poledne, koji me oteli smrti iz celjusti time, što su svojom izvanrednom liečničkom vještinom izveli na meni operaciju strašne bolesti „Echinoco“, od koje riedko tko živ ostaje. Danas se ćutim u podpunom zdravlju. Moja su dogu sve svoje pravašnje radnje opet izvršavali, što se imam jedino njihovoj liečničkoj vještni zahvaliti.
Pula, 10. rujna 1901.

Anto Despot Antin
iz Mandaline kod Sibenika (Dalmacija).

Stan sa obskrbom.

iznajmljuje se odmah. — Via Sissano
kućni broj 8. I. kat.

Restauracija

ŠEPUKA - PAZIN

sa sobama za prespavanje
preporuča se
p. n. obćinstvu i putnicima za mnogobrojan posjet, obećajuć uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kriepka vina. Dobiju se takodjer desertna vina, likeri i slastice.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marcani,
podružnica stolarske zadruge u Garici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom
Svaka je konkurencija nemoguća
jer je pokućstvo iz prve ruke.

ZUBOBOLJA.

Bol šupljih zubi prestaje sigurno i momentano uporabom najnovijeg izuma
„Orientalskih pilulica proti zubobolji“.
Iste su od strane visoke kralj. zemaljske vlade za prodaju dozvoljene; te nakon luebene analyse kao posve neskođljive pronađjene.
Ove do sada kao najradikalnije i nenadkrljivo sredstvo proti boli šupljih zubi izkušane
„Orientalske pilulice proti zubobolji“
dobivaju se jedino kod proizvođitelja ljekarnika
A. SRNKE u Glini (Hrvatska).
Da se preduretno mozebitnom kupovanju kojekakvih patvorina, upozoruje se na zatvoru kutije nalazeći se zaštitni žig (glava crnca). — Naručbe obavljaju se kretom pošte uz pouzeće, ili ako se novac unapried pošalje. — Cijena jedne boćice pilulica sa uputom jest franco priposlano i K 85 h.

Rodoljubi!

Kupujte samo Cirilo-Methodijske žigice!

Posvemašnja razprodaja

na poprieko

SVAKOVRSNE SITNIŽKE ROBE

uz 50% popust.

biva a bivšem dućanu Malusa na trgu Largo Porta del Torchio.

Tko želi jeftino što kupiti, neka se požuri.

M. Mardešić, vlastnik.

Oglas, pripolana itd. Naloga i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru. Naloga za predbrojbu, oglasne itd. naloga, sa naplatnicom ili polodnornici pošt. studionice u Beču sa administracijom lista u Puli. Kad naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbliže pošta predbrojnika. Tko list ne prima, vrijeme ne prima, naloga to jest, odpravnitvna u stvarnom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana naplate reklamacije.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.“ - Naredna posterica.

Izdati svakog utorka i petka u godinu.

Netakani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netakaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata za poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake ili K 6—, odu. 3— na pol godine.

Izvan carerine više poštarina! Plaća i stavlja se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Gindla br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svitka svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Časovnog računa br. 847-849
Telefon tiskare broj 38.

Odgovorni urednik i izdavačelj Stjepo Givić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Istarski sabor.

8. sjednica održavana u Kopru dne 14. septembra 1901.

Predsjedja dr. Gam pitelli, prisutno je 27 zastupnika, vladu zastupa namj. savjetnik Fabiani. Na galerijah je malo ljudi, osobito na gospodskoj. „Ujdnih gospodja“ neima ni jedne. Na njoj neima ni talijanskoga popa Arzića, ili kako se zove, onoga, koj je inače na njoj među najveće bunitelje spadao. Preselio se je na novinarski stol, zeleno pokriven, nalazeći se na pučkoj galeriji. Sjedi uz „Piccolo“—voga izvjestitelja. Neznamo, za koje ima novine izvjestiti. Malo piše, više se kreće i smije kao jopac.

Sažalnica sa Mac-Kinley-em.

Predsjednik, otvoriv sjednicu, spominje smrt predsjednika saveznih sjeveroamerikanskih država Mac-Kinley-a. Odsudjuje najostrije živinsko nedjelo, kojemu je žrtvom pao, nedjelo, kojim se posize na život vladajućih muževa. Izriče sažalje, i poziva sabor da se u znak istoga sa svojih sjedala digno, sto sabor i čini.

Čitanje zapisnika.

Saborski tajnici čitaju zapisnike 4. i 5. sjednice, koji se bez opazke odobravaju. Napadno je, da tajnici čitaju te zapisnike tiho tiho, tako da se jedva znade da čitaju. Isto tako tiho govori i čita predsjednik. Za njega nije toliko čudo, jer da su ga u vrijeme saborskih praznika njegdje u Italiji operirali.

Priobćenja.

Predsjednik čita razna priobćenja. Spominje njeke molbe, i njeke osnove, koje da pripravlja zemaljski odbor. Među timi osnovu za občinske lječnike, za ustrojjenje mjesta tehničkoga pristava kod zemaljskoga građevnog odjela, i za uređenje Mirne ili Kvjeta, Spominje također, da promjene

PODLISTAK

S kojih razloga gube mnoga djeca volju za nauk, a po dovršetku: nar. škole zanemare knjigu i daljnju nab. obrazbu. Kako da se tome doskoči?

Piše: Véljko.

(Nastavak).

A moglo bi se još nabaviti i drugih knjiga, što ih naše zaslužne knjižare svake godine lep broj izdavaju. I eto u par godina liepi broj knjiga. Eto pouke! No te knjige nek se nedaju čitati samo onima, koji su uplatili, nego i onima, koji bi rado čitali i dali ih kukavnih 40 para, ali im sredstva ni toga nedopustaju. To bi se dakako sve dalo polučiti samo uz dobru volju, a ništa pod moraš, jer naš seljak uvijek se boji onoga što mora. No i u svakoj kući, koja imade nekoliko djece, koja polaze školu, moglo bi biti knjiga. Evo kako! Na koncu školske godine nagradjuju se bolji učenici, knjižicama. Ali time se ništa ne slažemo, da se u školi nadaruje samo takve uče-

predložene glade vjeresijskoga zavoda nisu dobile previše sankcije. Isto tako je c. kr. vlada vratila nepotvrđen zaključak većine sabora, po kojemu bi se imalo povisiti namet na potrošarinu za 25 po sto povrh 100 po sto dosadanjih. S tim u savezu stoji po mnenju većine povisjenje učiteljskih plaća. Pošto nije potvrdjeno povisjenje nameta na potrošarinu, cele, nije zemaljski odbor mogao već sa 1. septembrom t. g. povisiti učiteljskih plaća, kako je to sabor u svojoj sjednici 2. augusta odlučio. A mogao je, da je htjeo, ai bi morao skrećiti razne nepotrebne troškove.

Za pravčan postupak poreznih oblasti.

Radi elementarnih nezgoda ima se odpisavati poreznikom poreze. Porezne oblasti odpisuju jih samo onim posjednikom, koji su u tabularnih knjigah redovito kao gospodari uneseni. Koji nisu, a takoviji je s raznih uzroka po Istri mnogo, tim se porez neodpisuje, makar bili po tući ili inače još jače oskodik. Za plaćenje poreza jih porezne oblasti poznaju kao gospodare, za odpis poreza neće da jih poznaju. Zast. Tomasi i drugovi pitaju ministra financija, da li je voljan na kraj stati tomu nepravdomnom postupku.

Radi broja djece kod pojedinih škola.

Zast. dr. Dinko Trinajstić i drugovi upravljaju upit na ministra bogostovja i nastave, da li je voljan naložiti c. kr. zemaljskomu školskomu vieću, da u svojih školskih izvještajih izvješćuje, koliko je djece u svakoj pojedinoj školi u pokrajini. To je nužno, jer ima na njekih školah u razmjeru sa učitelji pre malo djece u drugih prevē. To se slaže i sa zahtjevom većine, postavljenim prije koju godinu.

Za pomoć Krasici.

Dr. Matko Trinajstić i drugovi pozivaju sa prešnimi predlozi na c. kr.

nike. A tko, pitam ja, tko će nam jamčiti, da je svaki put upravo onaj „najvriedniji“ učenik dostojan takvog odlikovanja? Zar nije moguće, i to posve lako, da i „nevriednik“ bude dionikom takve nagrade, kad pomislimo, da je učitelj čovjek a kao takav pogriješljiv? Nadalje se nemože ustvrditi ni to, da su upravo najodličniji učenici u naukama određenu nagradu zaslužili, kad nam iskustvo pokazuje, kako često srednje ili slabije sposobnosti diete kud i kamo ulaze više truda i mara u školske discipline, nego li ono obdareno. Kome dakle ide veća nagrada? Nije li pravednije, ako tu nagradu dademo i jednome i drugome ili ako je ne dademo nikome!?

Kazne kao i nagrade jesu umjetna sredstva, za kojima tek onda posizemo kad hoćemo, da diete zaslo stranputicom na pravi put privedemo ili kada ga želimo za nešto predobiti. Inače im neima mjesta, jer više će mu se time onda škoditi nego li koristiti, a mjesto ljubavi neltiti sebičnost, te ga tako dovesti još u veću pogibelj. One, koje nagradjujemo, smatra se

vlada i za zemaljski odbor, da prikoče u pomoć, stanovnikom Krasice na Bujšćini, potučenim od tuče dne 12. jola 1901. Za nje se u obće nitko nebrine. Neimaju ni ceste, ni lječnika, ni babice, guša jih je oskodikla četiri godine uzastopce, a sad eto i tuča. Pomoć je nužna. Talijanska škola, koju su njim oblasti narinule premda su hrvatskoga jezika, nemože jih nabraniti. Pače od nje nemogu imati ni one koristi, koju bi inače imali da se u njoj podučaje u jeziku puka.

Bennatu pod nos.

Vladin zastupnik odgovorio je na interpelaciju dra. Bennata i drugova radi razpisa natječaja za šumske čuvare. Veli, da je u Pogradskom kotaru i na kvarnerskih otocih potrebit šumskim čuvarom poglavito slovenski odnosno hrvatski jezik, jer pučanstvo govori pretežno, ako ne izključivo taj jezik. Razpis natječaja, kakav je posljednji, obavija se već od davnih vremena, i neima razloga da se to ni u buduće promjeni.

Rasni obračuni.

Na dnevnom redu su obračuni zaklada ili fondova: njekad benečanskih bratovščina, uložениh novaca, vatrogasaca, jubilarne Franja Josipa I, mirovina zemaljskih činovnika, poljodjelske, te školske i pokrajinske. Ob ovih dvih posljednjih za godine 1899., ob ostalih za godine 1899. i 1900.

Kod prve točke dnevnoga reda izjavio je dr. Dinko Trinajstić, obzirom na nju i na sve ostale, po prilici ovo: Zemaljski odbor postupa nepravdomno, nezakonito, pristrano, na zator Hrvata i Slovenaca Istre i na potaljančenje iste. Članovi financijalnoga saborskoga odbora imadu ista načela, koja i članovi zemaljskoga odbora i zemaljski kapetan. Članovi saborske manjine nisu birani ni u financijalni ni u jedan drugi odbor, što se nedogađa nigdje na svijetu, nigdje među

ustavnimi i civiliziranimi ljudmi. Meni ni mojim drugovom nije dana prilika, da uzmemo uvid u račune. Mi ćemo iz navedenih razloga glasovati proti svim predloženim obračunom, prosvjedujuć najodlučnije proti istim.

I tako su naši zastupnici učinili.

Osim obćenitih razloga, koje je naveo u ime saborske manjine dr. Dinko Trinajstić, naveli su još posebne razloge kod dvih točaka dr. Matko Trinajstić i Matko Mandić.

Dr. Matko Trinajstić kod obračuna jubilarne zaklade Franja Josipa I. progovorio je ovako: Visoki sabore! Bivši pruski financijalni ministar dr. Mi-quel, koji je pred malo dana umro, rekao je prigodom razprave o računih sredinje zadruže blagajne: mi moramo nastojati, da po cijeloj Njemačkoj bude svaka občina imala svoju zajmovnu zadrugu. Ako je tko bio ovlašten, da što takva reče, to je bez sumnje bio on, ministar zemlje, gdje su, Raiffeisen i Schuller-Delitschi napravili čudesa, ustrajajuć i šireć zajmovnice ili posujilnice, kojima se podiglo blagostanje i samosviest u krajevih, gdje je prije vladala velika nevolja i bieda.

Prispodabljajuć stanje njemačkoga kmeta u ono doba, kad su se počele zajmovnice ustrojiti, sa jednim stanjem našega kmeta u Istri, i videć, kakve su uspjehe slavile posujilnice i ondje i u krajevih nama bližih, ljudi naše stranke su začeli i izveli misao, da je počnu u Istri ustrajati. I zbilja jesu bili Hrvati i Slovenci oni, koji su ustrojili prvu zajmovnicu u Istri i to baš u ovom gradu, gdje danas borujemo. Danas imamo u našoj pokrajini 16 slovenskih i hrvatskih zajmovnih zadruga, osim drugih gospodarskih društva. Sve te i još jednu talijansku za talijanske kmetove ustrojili su ili kod ustrojjenja sudjelovali baš članovi ove saborske manjine te su još i danas netko

drugih, koje su malo ili ništa skuplje od njih. Na taj način imala bi obitelj, kad bi joj svršilo troje četvero djece školu 18, dotično 24 knjižice, a to je već dovoljno za osnutak.

Nego preporučio bih još nešto mojim cijenjenim čitateljicama i čitateljima. Svaki je od vas jamačno kumovao sad bilo na sv. krštenju ili potvrdi, i vi ste prije ili kasnije nadarili to vaše kumče darom, ili uspomenom! A zar njesto da ste ga nadarili stvarju, bilo ma kakvom, ne može da slučajno izbezne bez traga, ili što slična? A onda? Nema više uspomeno! Ne bi li dakle dobro bilo kad bi te mu mjesto toga dara podarili nešto drugo, što mu nitko oteli neće, a niti isčeznuti? Upišite ga kao doživotna člana u književno društvo „Sv. Jeroniansko“, g. vi bogatiji u „Maticu“; on će tada primati od vas, ne samo jedan dar, nego će ga primati svake godine, svake godine sjećati će se Vas i onoga sretnoga trenutka.

Time ćete polučiti dvostruku združbu: u prvom redu pribavljati mu svrhu: darne hrane, a s druge strane pripomagati će te liepu knjigu. (Konač sledi.)

Odbor, izabran za gradnju te kuće, zaključujući, da se ima pokriti taj trošak nametom od 50% na porez i trgovinu u poreznih občinah Zrenji, Saleš i Pregar. Rečene občine plaćaju godišnje poreza itd. for. 3040-36; godišnji namet iznosio bi dakle 1020-18 for.; za pet godina iznosio bi taj namet 5100-90 for. Ako se ova svota odbije od svote procijenjene za gradnju župnog stana, ostane još f. 516-94.

Od ovih 516 for. imao je odbor na platiti svoje troškove — ako ih je imao; od iste svote imala bi se nadoknaditi gubitak, ako se nije možda do novčića sav namet utjerao. O tomu će morati da položi rečeni odbor podrobne račune.

Preostali je moralo dakle preko 516 f. pa ipak nebijahu poduzetnici plaćeni; oni su morali sudbenim putem tražiti ono, što su pošteno zaslužili. Tada se je naslo upravno više u velikoj stisci, jer u blagajni nebijahu novca a župljani su platili, što ih je išlo, t. j. svih pet obroka. Na to je izjavilo upravno više poduzetnikom nek traže svoje kako mogu najbolje. Što će na to poduzetnici? Pograbili su peto-riku najmućnijih kućegospodara, koji su imali dug na občini za občinska dobra u iznosu od 100 for. uz godišnje kamate 6% za tri godine natrag, što čini ukupno for. 590. Dodajmo tomu gornji ostatak od for. 516-94, to čini ukupno for. 1106-94. Sada pitamo naše upravitelje, kamo je pošla ta ogromna za naš svota novca? Za ste toliko potrošili za vaše trude, putere i dnevnice.

Iz ovoga će razviditi svatko pravi razlog, iz kojega nam nedajete škole; jedno, što ste potrošili bezpotrebno silu novca, a drugo što želite, da ostanemo i nadalje tupi i glupi bez škole i da nepitamo za vaše načune.

Nadamo se u Boga velikoga, da će ovakve činjenice otvoriti konačno oči tužnomu i zaplenjenomu narodu, koji će onda pitati svoje gospodare, da mu pokažu račun o ovako uzornom gospodarstvu. Čisti račun moraju na svietlo, pa tko je kriv, neka trpi!

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Dne 12. t. mj. stigao je car i kralj Fran Josip I. u Naskovec, u Slavoniji. gdje ga dočekase hrvatski ban, hrvatski ministar, mađjarski ministar-predsjednik i veliki župan virovičke županije grof Teodor Pejačević. Pozdravljen, odveo se je kralj dalje željeznicom u Dolnji Miholjac u pratnji nadvojvode Frana Ferdinanda, hrvatskoga bana i drugih dostojanstvenika. Kasnije stigao je tamo rumunjski priestolnasljednik Ferdinand, koga je dočekalo Njeg. Veličanstvo i nadvojvoda Fran Ferdinand. Dne 13. t. mj. u jutro podalo se je Njeg. Veličanstvo sa sjajnom pratnjom na vojno polje, gdje se vršile velike vojničke vježbe.

Kod izbora u izvanjskih občinah susjedne Kranjske, koji se obavise dne 12. t. mj., izašla je pobjedonosna narodno-katolička stranka, jer od 16 mandata toga izborništva, dobila ih je 15, a samo 1 narodno-napredna stranka. Ova stranka imala je još u posljednjem saboru 2 mandata u rečenom izborništvu, te je tim izgubila 1 mandat. Glasilo narodno-katoličke stranke piše poyodom log svog uspjeha, da se je broj njezinih birača u zemlji pomnožio i da je ona dobila većinu u nekih občinah u kojih su do sada naprednjaci pobjeđivali. Mi ostajemo kod

onog, što smo optovrno na ovom mjestu kazali, da se naime nemožemo u Kranjskoj veseliti dielomgmičnoj pobjedi ni jedne ni druge stranke, jer je i pobjeditelj i pobjeđeni slovenski narod.

Česka računalna država-pravna stranaka izdala je na svoje birače izborni proglaš, u kojem polaže glavnu važnost na državno pravo Českega naroda, prodredjujuć tomu pitajući sva ostala javna pitanja. Program govori i o jedinstvu kraljevine Česke i o českih manjinah u njemačkih predjelih Česke. Zanimiva je ona točka programa, koja govori o tomu, kako ima zastupnik zastupati cijeli narod, nipošto pako pojedini razred naroda.

Dne 11. t. mj. obavljani su izbori u gradskih kotarih za galicki sabor. Osobitih promjena neima u razmjeru sa dosadašnjim strankami. Umjereni lijevica pridržala je 11 svojih dosadašnjih mandata, a konservativci svojih 6. Poljska pučka ili demokratska stranka izgubila je od dosadašnjih 11 mandata 2. Zanimiv bijaše izbor seljačkog kandidata Bojka u Lavovu, koga su demokrate postavili proti plemstvu, koje je Bojka srušilo u izborništvu izvanjskih občinah. U Krakovu izabrani su dva konservativca, u Lavovu jedan demokrat i 4 člana umjereni lijevica te član pučke stranke Bojko.

Šesto imade do sada umjereni lijevica sa demokrate 33 mandata, pučka stranka 3 mandata, Rusini 13 mandata, to broji čitava opozicija u izvanjskih i gradskih kotarih 49 mandata.

Srbija. Srbski kraljevski supruzi krenuli su dne 9. t. mj. u pratnji ministra i drugih dostojanstvenika iz Smedereva, gdje su ljetovali, u unutarne prediele kraljevine, kamo nisu mogli prošle godine u posjete. Najprije stigoše u Kragujevac, gdje ih je narod svečano dočekao.

Amerika. Predsjednik sjeđinjenih sjevero-američkih država preminuo je u noći od dne 13. na 14. t. mj. usljed rane, zadobivene na sve-američkoj izložbi u Buffalu od razbojničke ruke anarchista Czolkosa. Nasilna smrt obće objubljenoga Mac Kinley-a izazvala je u čitavom svijetu najiskrenije saudešće.

Po američkom sustavu nasliediti će na vladi predsjednika američkih država njegov zamjenik ili podpredsjednik Teodor Roosevelt sve do izbora novoga predsjednika, što će se zbiti tekar godine 1904. Pokojni predsjednik preporučio je svomu nasljedniku na smrtnoj postelji, da nemienja ništa na njegovom programu, s kojim je pučanstvo slobodnih američkih država posve sporazumno bilo. Mrtvo tijelo predsjednikovo prenesli će iz Buffala u glavni grad Washington.

Mjestne:

Gospodine Frank gdje ste? Jučer zakasnio je vlak, radi nezgode kod Roča. C. kr. posta recte g. Frank objesio na vratih pošte bijelu novo tiskanu tablu na kojoj stoji napisano pod „Postvertheilung“ i „distribuzione della posta“ da će se listovi dieliti istom u 5 sati i 30 časova.

Jedan mornar, koji je imao dignuti poštu buljio je u tu tablu, valjda da sazna što to piše, no kako nije razumio nego hrvatski, nije mogao doći na kraj toj svojoj zadaći. u to vrijeme prođjoh mimo a mernar čuši da govorim hrvatski poleli zamnom, pa me umoli, da mu rečem što tamo piše, a ja mu drage volje protumačih. „Pa zašto neides na poštu pa će ti reći“ upitah ga; „bio sam gospodine“ odgovori mornar „ali koji vrag ju razumije govorila mi talijanski, a ja pametan ko i prije“. — Evo i ovo malo ilustracije odnosa kod naše pošte. G. Frank gdje ste? Ako Vam je muka pisati hrvatski, postavite onda jednog slugu pred vrata, koji će našem narodu tumačiti odluke i produkte Vaše patriotičke mudrosti.

Zivila jednakopravnost! Sadržaj u zatvoru i bez posla. Mjestno redarstvo zatvorilo je bilo prošlih

dana poznate prvake takozvane socijal-demokratske stranke, s u drug a Martina i s u drug a Lonzara. Nakon preslušanja pušteni bijahu obojica na slobodu. Nu zapovjedništvo arsenala jih nije htjelo više primiti u posao.

Povod uapšenju bila je knjiga anarhističkega sadržaja nadjena kod Ližnjancu Ravnica, kojemu ju je dao sudrug Martin. Talijanske novine htjele su i ovom prigodom oklevetati Hrvate kao dopisnike c. kr. policije te su javile, da je „pop“ upozorio policiju na tu knjigu. Ližnjanski župnik našao se je cijelo vrijeme u krapinjskim toplicam, a napokon je i sam Ravnica izjavio, da to nije istina. Eto, kako su Talijani kadri sve izmisliti da nas prikažu u hrdjavom svjetlu.

Zakasnjenje željeznice. Jučerašnji istarski vlak br. 2, koji dolazi u Pulu na 1 po podne, zakasnio je 4 sata, jer se je na željeznici pruzi među Ročom i Buzetom odlomio komad briegra i zapričio prolaz. Vlak polazeći iz Pule na 2 sata nije odputovao.

Pokrajinske:

Stanje preuzvišenoga vladike Sterka jest još uvijek jednako bez ikakve nade na oporavljenje. Cujemo, da je Sv. Otac Papa, saznav da je biskup u smrtnoj pogibelji, poslao istomu svoj papinski blagoslov. „Bio mu u pomoć! — što mu želimo i molimo Boga i mi zajedno sa svimi njegovimi vjernici, rođjaci, prijatelji i štovatelji.

Iz Podgrada pišu nam 12. t. mj. Dne 8. szeptembra priredismo zabavu na korist društva sv. Cirila i Metoda. Program je bio obilnat. Iza točke tamburanja progovorio je gosp. prof. Spinčić, te nam kratkim ali jezgrovitim riečima razložio razliku između „Schuiveraina“, „Legge Nazionale“ i naše družbe sv. Cirila i Metoda. Iza njegovog krasnog govora sledilo je tamburanje, a zatim vesela igra „Lokavir snubač“, koja je vrlo dobro ispala. Igrali su osobito dobro gosp. Nadillo, te gospodjice: Nesmiljana Jelusić, Marička Tovstoversnik in Marija Demoyes. Dobro se je ponio i gosp. Karš kao glavar. Kod tamburanja se osobito odlikovala gospodjica Jelusić. Svima, koji su bilo kod predstave, bilo kod tamburanja sudjelovali najljepše se zahvaljujemo, te ih molimo, da i nadalje nastoje priredjivati takve zabave. Čisti dobitak za „Družbu“ jest vrlo povoljan. Ovom prigodom valja, da se osobito zahvalimo dr. Bilekovoju, koja je najviše između podgradskih dama zauzela i rieču i činom da zabava što bolje ispade. Inoj se toпло preporučamo, da bi nam blagoizvoljela ostati i nadalje tako sklona. Ne možemo od manje da se ne zahvalimo i g. Kalokiri, što je spretno vodilo tamburanje. Na koncu se najljepše zahvaljujemo svima onim, koji su nas iz blizina i daleka posjetili, našu zabavu uzveličali i našoj „Družbi“ milodarom ili pleplatom pripomogli. Živili svi skupa!

Pjevačko-tamburaško društvo „Sloga“ u Zametu (obšt. Kastav) slavi u nedjelju 22. t. m. veliko slavlje. Toga dana otvara naime svoje društvene prostorije svečanim načinom. U tu svrhu priredjuje sjajnu zabavu sa pjevanjem, predstvom, glasbom i plesom. Sudjelovati će i nekoliko bratskih pjevačkih društava.

Preporučamo našim rodoljubom, osobito onim iz Liburnije i Rijeke da tim mnogobrojnije posjete onu zabavu ili da se inače sjete onoga toli korisnoga društva.

Kako ćemo do prepisa izbornih listina? Za predstojeće zemaljske izbore od velike je važnosti znati, kako se može doći do prepisa izbornih listinah u pojedinih občinah Istre, s kojima vladaju naši naši narodni protivnici.

Način je vrlo jednostavan i mi ga preporučamo svim našim rodoljubom u onih občinah Istre, u kojih im nije moguće doći do prepisa izbornih listinah.

Takve su sve one občine, u kojih gospodare Talijani, koji neće da dopuste našim ljudem izbornih listinah, jer znadu vrlo dobro iz iskustva, da u mnogo od tih občinah nebi predobili kod izbora, kad bi bile izborne listine od naše stranke prepisane i uređjene. Oni računaju dakle jedino na prevaru i na slieparstvo znajuć; da im izkvarene izborne listine pomazu do pobjede.

Da se tomu slieparstvu na put stane, preporučamo našim istomisljenikom, da se posluže sledjećim sredstvom, kojim se je obliko i plodonosno poslužila jedna politička stranka u jednoj od susjednih nam pokrajina. Evo kako:

Občinar, koji ima izbornu pravo stupa u občinski ured i pita, da mu se dade prepisati izbornu listinu — pošto bijaše ista izložena svakomu na uvid. Tajnik il neće mu dozvoliti prepisa — jer da zakon dozvoljuje samo pregledati, nipošto prepisati izborne listine.

Občinar se prituži hrzjavim putem na političku oblast ili na kapetanat. Zatim se vrati u občinsku pisarnu, pročita prvo ime u listini, izadje iz pisarne i vani si zapiše to ime na pripravljeni papir. Zatim se vrati opet u pisarnu, pročita drugo ime, ide van, zapiše si i to ime, pak se vrati opet po treći, četvrti put itd. u pisarnu i svaki put si zapiše novo ime iz van pisarne.

To ulazjenje i izlazenje, u i iz pisarne, dodja napokon tajniku, načelniku, ili njegovom zamjeniku, te hoće, da mu i to zabrane. Ali toga mu nemogu zabraniti, jer u zakonu nije rečeno koliko puta može jedan ili drugi doći u občinsku pisarnu, da pregleda listine.

Dok traje u občinskom uredu to pogadjanje, stigne od političke oblasti odgovor na hrzjav ili občinaru, da može prepisati listine, ili načelniku, da mora dozvoliti prepis listine.

Za taj posao neće se drugo, nego malo odvažnosti i uztrajnosti pak se dodje do cilja.

Da olahkotimo posao našim občinarom podajemo njim eto i uzorac hrzjavke: „Kotarsko poglavarstvo Poreč, Pula, Lošinj, Kopar itd. Glavarstvo občine nedozvoljava prepisati izbornu listinu, molim posredujete N. N.“

Za slučaj, da nebi stigao od kotarskoga poglavarstva na vrijeme odgovor, nekn se dotični občinar obrati odmah na najbližega mu narodnoga zastupnika ili hrzjavno na političko društvo „Edinost“ u Trstu.

Ovu poduku neka sačuvaju naši rodoljubi za eventualnu porabu.

Željeznika nesreća. Jučer u jutro na željezničkoj tračnici kod Zarečja oborio je vlak prolazeću mljekariću, koja je po željezničkim tračnicama u Pazin pošla, i presjekao joj obce noge. Donesena je ta nesretnica u bolnicu u Pulu.

Iz drugih krajeva.

Cigaretni papir družbe sv. Cirila i Metoda za Istru već je predan na prodaju. Svaki rodoljub neka traži i da mu se dade samo takav papir. Razpredavači nek se obrate ravno na gosp. Stjepana Gamulina, Jelsa, Dalmacija.

Naručbe za žigice i za cikoriju družbe sv. Cirila i Metoda imadu se slati na gosp. Milana Gremera, Rieka. Za cigaretni papir valja se obratit ravno na gosp. Stjepana Gamulina na Jelsi, Dalmacija.

Dolje s Austrijom! — nekažemo mi, Bože sačuvaj — ta kako bismo mi bez nje! Dolje s Austrijom viču njezini prijatelji i saveznici iz Italije — i to ne u Italiji, već oni dolaze k nam u Austriju i toj viču i urliču: dolje s Austrijom!

Tko ne vjeruje nam, neka čita listove iz Dalmacije, koji opisuju dolazak Jakičijana, koji su došli dne 29. augusta poždraviti zadarsku talijansku „braću“. Sli-

dečeg dana kod odlaska Jakinjana pozdravljali su ih zaderski talijanasi sa: živili Jakinjani! živio talijanski Zadar; a Jakinjani odgovoriše oduševljeno: živio talijanska Dalmacija! dolje sa Austrijom.

Nekoji listovi ukoriše oštro jakinske goste, koji da zaboraviše da su u tuđjoj državi, ali i ti listovi zaboravljaju, da Austrija rada prima takve šlake, jer znađe, da je to jedino izraz duboke ljubavi koju goje do nje u Italiji.

Trešnjevica koštica prouzročila smrt. Dne 5. t. m. preminuo je u Gmundenu princ Kristijan Brunshwik-Luxeburški nakon podulje bolesti. Za trajanja bolesti liečnici nisu mogli pravo ustanoviti njezin uzrok i izvor. Poslije smrti otvorili su liečničko tijelo princevo, da ustanove pravi povod bolesti i smrti. Na svoje začuđenje nadjoše u slipeom crijevu trešnjevnu košticu, koja je prouzročila najprije upalu a zatim probušenje crijeva, odatle je sliedila smrt. Ovo neka bude opomenom onim, koji običavaju proždirati trešnjeve koštice.

U korist učiteljskoga konvicta i zagreb. druživa „Dobrotvor“, izdaje zagreb. učitelj Franjo Bartuš, „Mala knjižnica“ za svakoga. Svaki mjesec izati će jedna knjižica. U tim knjižicama crtat će se u kratko i jezgrovito razno znanje, što ga svaki čovjek mora znati za se i u saobraćaju s drugim ljudima.

Cijena je pojedine knjižice 16 fl. poštarinu osam filira više. Mjesto novca mogu se poslati i čiste poštanske marke. Šalje se samo uz gotovinu ili po knjižarima. Pretplata za cijelu godinu je 1-80 K.

Sva su prava pridržana. Naručbe se šalju Franji Bartušu, Zagreb, Rainerova ulica br. 13.

Do sada su izišli ovi svescići:

1. O vladanju u obitelji i u društvu.
2. Spomenarke. Mudre i birane rečenice i kitice hrvatskih književnika i dr. za spomenare. Čestitac. Najljepše želje hrvatskih pjesnika i dr. za godove, imendane i ine svečanosti.

Za Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru!

Primili smo sliedeći poziv, kojega radi obiloga gradiva lekar sada probućujemo, preporučajut rodoljubom, da si ga u srce ucipe. Evo ga: Hrvati i Hrvatice! Evo nas, da još jednom, i to po stoti, možda i po hiljadri put, zakucamo na plemenito vaše rodoljubno srce.

Tužna je kob nas — istarskih Hrvata!

Naš narod čami još sveudilj u tmni neznanja, a i njegov podmladak čeka ista sudbina: crna i pusta budućnost, ne smiluje li mu se na vrijeme onaj, koji mu je po srceu najbliži.

I hrvatski se narod smilovao tomu patniku — nema po gotovo dapa, da ga se ne sjeti izdašnim darom, što ga namijenjuje našoj „Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru“.

Vječna hvala i nikada nezaboravna harnost plemenitomu narodu hrvatskomu, koji se tako srdačno zauzimalje za nesretnu svoju braću.

I naša „Družba“ se žuri, da te darove dobre naše braće odmah uloži u korist naroda našega. Na najizvrženijim točkama ona gradi škole, koje bi imale da postanu neoborivim trđjama protiv tuđinjstva.

No sredstva, kojima može da raspolaže naša „Družba“, premalena su — dočim su njezine potrebe pregoleme.

Da se pak njena sredstva što više pomnože, potrebna je što izdašnija i stalna pomoć i sloga naroda.

I „Družba“ je našla način, kako ju može cijeli narod podpomagati, a da kod toga on sam ne štetuje ništa.

„Družba“ je naime već dosada sklopila ugovor sa tvrdkom žigica i time izhodila sebi liep i stalan godišnji prihod.

Tako je isto nedavno sklopila ugovor i sa gospodinom Gamulinom, trgovcem u Jelsi, koji je već turio u promet cigaretni papir pod markom „Družbe“. I jedno i drugo poduzeće, molimo, da svi Hrvati što toplije podupru, jer od toga će ovisiti procvat naše „Družbe“.

Ali družba se nije tu sastavila.

Ona je s „Prvom jugoslavenskom tvornicom kavinih surogata u Ljubljani“ sklopila nedavno ugovor, uslied kojega će se u svim hrvatskim zemljama prodavati cikorija i sladna kava pod markom „Družbe“.

Od toga će, kao i od žigica i cigaretnog papira imati „Družba“ liepi dohodak, pa se uslied toga obraćamo na sve Hrvate, a navlastito na dične i rodoljubne naše Hrvatice, da nabavljaju samo onu cikoriju i onu sladnu kavu, koju će „Prva jugoslavenska tvornica u Ljubljani“ dati u promet pod markom „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“.

Glavno skladište kavinih surogata naše „Družbe“ biti će kod gospodina Milana Gremera na Rieci.

Sve naručbe neka se uprave na spomenutoga gospodina, i to što prije, pošto će se cikorija i sladna kava „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“ turiti u promet već početkom mjeseca rujna.

Opatija, početkom kolovoza 1901.

Ravnateljstvo

„Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.“

C. kr. poštino i brzojavno ravnateljstvo za Trst, Primorje i Kranjsku.

Br. 35.601.

Natječajni oglas.

Razpisuje se natječaj na mjesto poštanskog poslovača pri c. kr. poštansko-telegrafskom uredu u Vrbniku (III. razred 4 stupanj) uz pogodbu i kauciju kruna 400.

Plaća za poštansku službu iznosi 550 kruna god., za telegrafsku službu 100 kruna god., uredni pavšal iznosi 140 kruna god. a pavšal za poslužnike kruna 1486 god.

Molbe kroz rok 3 sedmice na c. kr. ravnateljstvo pošte i telegrafa u Trstvu.

Od c. kr. ravnateljstva pošta i brzojava.

U Trstvu, dne 12. septembra 1901.

Restauracija ■ ■ ■ ŠEPUKA - PAZIN

sa sobami za prespavanje

preporuča se p. n. občinstvu i putnikom za mnogobrojani posjet, obećajut uvijek najtočniju poslugu uz dobru domaću kuhinju te razna zdrava i kripka vina. Dobiju se također desertna vina, likeri i slastičice.

Prvo slovensko skladište pokućstva

Antona Černigoj

Trst
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marenzi, podružnica stolarske zadruga u Gorici.

Skladišta u Solkanu - Trstvu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća jer je pokućstvo iz prve ruke.

Treći svezak

Povjest * Hrvata

od prof. Vjek. Klaića.

Do sada izišla tri svezaka dajemo uz mjesečne odplate po K. 4.—

Upravo je izišao treći svezak (drugoga svezka drugi dio) znamenitoga djela:

Povjest Hrvata

od najstarijih vremena do svršetka 19. stoljeća.

Ovaj svezak obuhvaća 20 Hrvatskih araka, ukrašen je sa 77 slika, a stoji svežan 6 kruna, tvrdo vezan 8 kruna.

Napisa je

VJEKOSLAV KLAJČ.

Koliko vrijedi djelo prof. Vjekoslava Klaića o povjesti Hrvata, priznala je u najnovije doba i slavna

„Matica hrvatska“, dosudivši piscu nagradu grofa Ivana Nep. Draškovića za godinu 1900.

Pozivamo sve dosadašnje predbrojnikče da si nabave ovaj najnoviji svezak, a ujedno molimo, da svaki u krugu svojih poznatih, ovo za nas toli važno djelo, toplo preporuča za nabavu.

Da olahkotimo novim predbrojnikom nabavu do sada izišlih 3 svezaka, to evo javljamo, da smo pripravni sve do sada izišle svezke davati na mjesečne odplate.

Kod naručbe ili primanja knjiga imade se platiti prva odplata od K. 4.— a ostatak točno svakoga izastopce sliedećega 1-ga u mjesecu.

Naručbe prima svaka knjižara i nakladna

Knjižara Ev. Hartmana

(Engli i Deutsch) u Zagrebu.

Treći svezak

Da se jednom počne sa jeftinom prodajom robe na bazaru, to je jedna od najvećih švicarskih tvornica ura rad reklame meni posla svoj fabrikat, da ga populariziram i dođe zaizna traže, prodaju se sliedeće žepna ure sa finim radnjama skoro badava.

Svakoj je uz priložena košuljica od koje i jedno novo iznađeno umanjujuće zrela kao dar, badava.

for. 2.10	jedna Nickel-Anker-Remontoir žepna ura sa posebjelijem franc. lancem i kutijom.
for. 4.20	jedna prava srebrna Remontoir žepna ura sa američanskim posebrnjenim lancem i kutijom.
for. 4.70	srebrna ženska ura, Remontoir sa posebrnjenim engleskim lancem i kutijom.
for. 11.—	prava sa 14 karat. zlaia Remontoir žepna ura sa elegantnom kutijom iz atlasa i lancem.

Sve je garantirano za 3 godine

Što ne odgovara rado se promjenjuje, ili se novac povraća, pak je tako svaki riziko izbjueen. Slieni su oglaš patvoreni. Dobit se može uz gotov novac ili pošt. pouzeteim kod tvrdke

BRACA HURVIZ

Skladište uri i slatkih stvari na veliko. — Dobavljač c. kr. austr. saveza, drž. činovnik, i t. d. Instrovanu cijenli gratis i franko. Krakov, Stradom 17. Trafe se agenti.

Posvemašnja razprodaja na poprieko

Svakovrstne sitniške robe

uz 50% popust

biva u bivšem dućanuu Malusà na trgu Largo Porta del Terchio.

Tko želi jeftino što kupiti, neka se požuri.

M. Mardesić, vlastnik.

Tafta za turiste od L. LUSER-A.

Najbolji i priznati liek za kurje oči žuljevitost itd.

Glavno skladište:

Ljekarna E. Schwenk, Beč-Meidling

Neka se plata: Tafta za turiste

Luser 60

Dobiva se u svim ljekarnama.

U Trstu: J. Sartorio, M. Ravagnani, Lichtenberg, A. Prax, Mayer, Učedić, Cristofolotti, Zlatarić, U. Palka, Wessermann, F. Čerušević.

Podpisani preporuča p. n. občinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice

svoj krojački posao

na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.

U zalihi imade na izbor raznovrstne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.

Anton Klement, krojački majstor.